

ที่ ศธ ๕๔๐๔.๒๓/ว๖๗

สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
เชียงใหม่ เขต ๔ เลขที่ ๑๓๔ หมู่ที่ ๘
ถนนเชียงใหม่ – ฮอด ตำบลสันกลาง
อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๒๐

๒๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวปฏิบัติการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี ในสถานศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ที่ ศธ ๕๔๐๐/ว๙๑๔ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๘

ตามที่ การแต่งเครื่องแบบของลูกเสือ ได้มีการกำหนดลักษณะ ชนิดและประเภทของเครื่องแบบลูกเสือ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ ประกอบกับคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๘ ได้มีมติเห็นชอบหลักการร่างกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายลูกเสือ พ.ศ. .... เพื่อกำหนดให้การแต่งกายลูกเสือ มีความยั่งยืน ปลอดภัย เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ต่างๆ โดยเน้นความประหยัด คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมนิยมปฏิบัติและพิธีการของลูกเสือ ซึ่งอยู่ในระหว่างกระบวนการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีความชัดเจนในระหว่างที่ร่างกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายลูกเสือ พ.ศ. .... ยังไม่ประกาศใช้ สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต ๔ จึงขอแจ้งแนวปฏิบัติการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี มายังท่าน ดังนี้

๑. การแต่งเครื่องแบบลูกเสือตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ ประกอบด้วย หมวก เสื้อ กางเกง/กระโปรง ผ้าผูกคอ เข็มขัด รองเท้า และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ให้ใช้สำหรับงานพิธีเข้าประจำกองลูกเสือ งานพิธีของลูกเสือหรืองานพิธีอื่นๆ ที่สถานศึกษา จังหวัด สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น และในการฝึกอบรมหรืออยู่ค่ายพักแรม

๒. การแต่งเครื่องแบบลูกเสือสำรองแบบลำลองและเครื่องแบบลูกเสือสามัญแบบลำลอง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งประกอบด้วยเครื่องแบบนักเรียน, ผ้าผูกคอ, เครื่องหมายลูกเสือ ใช้สำหรับการฝึกอบรม การอยู่ค่ายพักแรม เท่านั้น และการแต่งเครื่องแบบลำลอง อนุโลมให้ใช้ชุดพลศึกษาได้

๓. การแต่งเครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญแบบลำลอง อนุโลมให้แต่งเครื่องแบบตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗

/ทั้งนี้ การจัด...

ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมฝึกอบรมลูกเสือ เนตรนารี ที่เป็นกิจกรรมกลางแจ้ง ให้สถานศึกษา
พิจารณาปรับปรุงแบบลักษณะการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสภาพอากาศ
และกำหนดการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี ตามข้อ ๑ - ๓ ได้ตามความเหมาะสม รายละเอียด
ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ แสนสำโรง)

รองผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

งานกิจการลูกเสือ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร ๐ ๕๓๓๑ ๑๓๕๑ ต่อ ๒๗

ที่ ศธ ๕๔๐๐/๖ ๙๖๔

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

๒๐/๓๘ ถนนสุขุมวิท ตำบลบางพระ

อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๑๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวปฏิบัติการแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี ในสถานศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่ การแต่งเครื่องแบบของลูกเสือ ได้มีการกำหนดลักษณะ ชนิดและประเภทของเครื่องแบบลูกเสือ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ ประกอบกับคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๘ ได้มีมติเห็นชอบหลักการร่างกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายลูกเสือ พ.ศ. .... เพื่อกำหนดให้การแต่งกายลูกเสือ มีความยั่งยืน คล่องตัวเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ต่าง ๆ โดยเน้นความประหยัด คุ่มค่า แต่ยังคงไว้ซึ่งอุดมการณ์ ธรรมเนียมปฏิบัติ และพิธีการของลูกเสือ ซึ่งอยู่ในระหว่างกระบวนการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา มีความชัดเจน ในระหว่างที่กฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบและการแต่งกายลูกเสือ พ.ศ. .... ยังไม่ประกาศใช้ จึงขอชักชวนความเข้าใจในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ ดังนี้

๑. การแต่งเครื่องแบบลูกเสือตามตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ ประกอบด้วย หมวก เสื้อ กางเกง/กระโปรง ผ้าผูกคอ เข็มขัด ถุงเท้า รองเท้า และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ให้ใช้สำหรับงานพิธีเข้าประจำกองลูกเสือ งานพิธีของลูกเสือ หรืองานพิธีอื่น ๆ ที่สถานศึกษา จังหวัด สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น และในการฝึกอบรมหรืออยู่ค่ายพักแรม

๒. การแต่งเครื่องแบบลูกเสือสำรองแบบลำลองและเครื่องแบบลูกเสือสามัญแบบลำลอง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งประกอบด้วยเครื่องแบบนักเรียน ผ้าผูกคอ เครื่องหมายลูกเสือ ให้ใช้สำหรับการฝึกอบรม การอยู่ค่ายพักแรม เท่านั้น และการแต่งเครื่องแบบลำลอง อนุโลมให้ใช้ชุดพลศึกษาได้

๓. การแต่งเครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญแบบลำลอง อนุโลมให้แต่งเครื่องแบบตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗

ในการนี้การจัดกิจกรรมฝึกอบรมลูกเสือ เนตรนารี ที่เป็นกิจกรรมกลางแจ้ง ให้สถานศึกษาพิจารณาปรับรูปแบบลักษณะการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสภาพอากาศ และกำหนดการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี ตามข้อ ๑ - ๓ ได้ตามความเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดของท่านทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิทย์ พงษ์พานิชกุล)

เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

สำนักเลขาธิการ

โทร. ๐๓๘ ๑๙๐ ๗๙๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ scout@scoutthailand.org

“เรียนดี มีความสุข”

กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ
กฎกระทรวงฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐)
ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือพ.ศ. ๒๕๐๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๔๒
แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ภาค ๑

ลักษณะ ชนิดและประเภทของเครื่องแบบลูกเสือ

หมวด ๑

ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ

ข้อ ๑ เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงกลมมีกะบังหน้าหมวก ทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า ๖ ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธี ประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือและอักษรได้หน้าเสือว่า "ลูกเสือ" สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่า ขลิบริมสีกรมท่า รูปไข่ ยาว ๔ เซนติเมตร กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร

(ข) เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนดให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วด้านฐาน ๙๐ เซนติเมตร ด้านตั้ง ๖๕ เซนติเมตร สีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิเลสสวมผ้าผูกคอ

(ง) กางเกงขาสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

(จ) เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน ๓ เซนติเมตร หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายฉลุรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อซิปพฤษ

(ฉ) ถุงเท้า รองเท้า ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

ข้อ ๒ เครื่องแบบลูกเสือสามัญ ประกอบด้วย

(ก) หมวกปีกกว้างสีทึบสีทึบ ข้างขวาขึ้นประดับด้วยดอกจันชั้นเดียว ทำด้วยผ้าสีตามสีประจำภาคศึกษาตามใบแนบ ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ กลางดอกจันมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง มีหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง ๒ เซนติเมตรพันรอบหมวก มีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะสายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง

(ข) เสื้อคอพับสีกากี แขนสั้นเนื้อคอผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นسابกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีดุมเนื้อเข้ม ขัด ๔ ดุม ออกมีกระเป๋าสองข้างละ ๑ กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่ง ปกรูปมนชายกลาแหลม เจาะรั้งดุม กึ่งกลางกระเป๋า ๑ ดุม มีอินทรีทูลีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร เย็บติดกับ ตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ปลายมนมีดุมที่ปลายอินทรีทูลีทางด้านคอด้านละ ๑ ดุม ดุมลักษณะ กลมแบนทำด้วยวัตถุสีน้ำตาลแก่ให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน ๑๐๐ เซนติเมตร ด้านตั้ง ๗๕ เซนติเมตร สีตามสีประจำภาค ศึกษาตามใบแนบ ๑ ทำยักกฎกระทรวงนี้ และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ

(ง) กางเกงสีกากี ขาสั้นเนื้อเข้าประมาณ ๕ เซนติเมตร ส่วนกว้างของขากางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขา ตั้งแต่ ๘ - ๑๒ เซนติเมตร ปลายขาพับเข้ากว้าง ๕ เซนติเมตร ผ่าตรงส่วนหน้า ใช้ดุมขนาดย่อมขัดซ่อนไว้ข้างใน มี กระเป๋าด้านแนวตะเข็บข้างละ ๑ กระเป๋า และมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน ๖ เซนติเมตร กว้าง ๑ เซนติเมตร

(จ) เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน ๓ เซนติเมตร หัวชนิดหัวขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายฉลุรูปตราคณะ ลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อชัยพฤกษ์

(ฉ) ถุงเท้ายาวสีกากี พับขอบไว้ได้เข้า ใต้พับขอบมีสายรัดถุง

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ ไม่มีลวดลาย หุ้มส้นชนิดผูก

ข้อ ๓ เครื่องแบบลูกเสือสามัญเหล่าสมุทร มีเครื่องแบบกางเกงและเครื่องแบบขาว

(๑) เครื่องแบบกางเกง ประกอบด้วย

(ก) หมวกกะลาสีสีกากีทำด้วยผ้า ผ้าพันหมวกสีดำกว้าง ๓ เซนติเมตร มีอักษร"ลูกเสือสมุทร" สีทอง และมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทองกำกับหน้าและหลัง ปลายแถบทั้งสองข้างตัดชายเป็นรูปหางนกแขวงแซว มีรูป สมอสีทองนอนตามยาว

(ข) เสื้อกะลาสีสีกากีแขนสั้น ออกซ้ายมีกระเป๋าสองข้างไม่มีปก ๑ กระเป๋า ใต้คอด้านหน้ามีแถบผ้าสีขาว ๒ ขาย ยาวชายละ ๒.๕ เซนติเมตร ให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) เสื้อชั้นในคอกลม แขนสั้น สีขาว

(ง) ผ้าผูกคอสีดำรูปสามเหลี่ยม พับมุมข้างหนึ่งเข้ากับด้านฐานอีกข้างหนึ่งให้ส่วนที่พับซ้อนกันกว้าง ๖ เซนติเมตร ผูกชายทั้ง ๒ ข้างต่อกันคล้องไว้ได้ปกเสื้อ ให้ส่วนกึ่งกลางที่พับอยู่ข้างหน้าตรงแนวอกเสื้อ โดยให้ส่วน ข้ายทับส่วนขวา และผูกด้วยแถบผ้าสีขาว สำหรับผูกผ้าผูกคอเป็นเงื่อนโบเหนือชายสุดผ้าผูกคอ ๖ เซนติเมตร

(จ) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ช) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ (ซ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบ ลูกเสือสามัญ

(๒) เครื่องแบบขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกกะลาสีสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกกะลาสีเครื่องแบบกากี

(ข) เสื้อกะลาสีสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อกะลาสีเครื่องบินภาคี แต่ปกคอด้านบนทำด้วยผ้าสีกรมท่า มีแถบผ้าสีขาวทาบสองแถบ แถบนอกกว้าง ๒ เซนติเมตร เย็บติดห่างจากขอบปกคอ ๕ มิลลิเมตร แถบในกว้าง ๕ มิลลิเมตร เย็บติดห่างจากแถบนอก ๕ มิลลิเมตร ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

ค) เสื้อชั้นใน เช่นเดียวกับเสื้อชั้นในเครื่องบินภาคี

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องบินภาคี

(จ) กางเกงสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ฉ) เข็มขัดหนังสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ช) ถุงเท้ายาวสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องบินลูกเสือสามัญ

ข) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องบินลูกเสือสามัญ

ข้อ ๔ เครื่องแบบลูกเสือสามัญเหล่าอากาศ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเทา มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรูปปีกนก ๒ ข้าง ยาวข้างละ ๒ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทอง ติดเหนือขอบหมวก เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ง) กางเกงสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัดหนังสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ฉ) ถุงเท้ายาวสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องบินลูกเสือสามัญ

ข้อ ๕ เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องบินลูกเสือสามัญ แต่อินทรีบนเสื้อเลือดหมูปลายอินทรีบนมีอักษร ล.ญ. สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องบินลูกเสือสามัญ

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องบินลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องบินลูกเสือสามัญ

ข้อ ๖ เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เหล่าสมุทร มีเครื่องบินภาคีและเครื่องบินขาว

(๑) เครื่องบินภาคี ประกอบด้วย

(ก) หมวกกะลาสีสีกาก็ทำด้วยผ้า ผ้าพันหมวกสีเลือดหมูกว้าง ๓ เซนติเมตรมีอักษร "ลูกเสือสมุทร" สีทอง และมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทองกำกับหน้าและหลังปลายแถบทั้งสองข้างตัดชายเป็นรูปหางนกแซงแซว มีรูปสมอสีทองนอนตามยาว

(ข) เสื้อกะลาสีสีกาก็แขนสั้น ออกซ้ายมีกระเป๋าะไม่มีปก ๑ กระเป๋ ใต้คอด้านหน้ามีแถบผ้าสีขาว ๒ ขาย ยาวชายละ ๒๕ เซนติเมตร ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) เสื้อชั้นในคอกลม แขนสั้น สีขาว

(ง) ผ้าผูกคอสีเลือดหมुरुูปสามเหลี่ยม พับมุมข้างหนึ่งเข้ากับด้านฐานอีกข้างหนึ่งให้ส่วนที่พับซ้อนกันกว้าง ๖ เซนติเมตร ผูกชายทั้ง ๒ ข้างต่อกันคล้องไว้ใต้ปกเสื้อ ให้ส่วนกึ่งกลางที่พับอยู่ข้างหน้าตรงแนวอกเสื้อ โดยให้ส่วนซ้ายทับส่วนขวา และผูกด้วยแถบผ้าสีขาวสำหรับผูกผ้าผูกคอเป็นเงื่อนโบเหนือชายสุดผ้าผูกคอ ๖ เซนติเมตร

(จ) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ช) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ซ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(๒) เครื่องแบบขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกกะลาสีสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกกะลาสีเครื่องแบบกาก็

(ข) เสื้อกะลาสีสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อกะลาสีเครื่องแบบกาก็ แต่ปกคอด้านบนทำด้วยผ้าสีกรมท่า มีแถบผ้าสีขาวทาบสองแถบ แถบนอกกว้าง ๒ เซนติเมตร เย็บติดห่างจากขอบปกคอ ๕ มิลลิเมตร แถบในกว้าง ๕ มิลลิเมตร เย็บติดห่างจากแถบนอก ๕ มิลลิเมตร ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) เสื้อชั้นใน เช่นเดียวกับเสื้อชั้นในเครื่องแบบกาก็

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบกาก็

(จ) กางเกงสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) เข็มขัดหนังสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ช) ถุงเท้ายาวสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ซ) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๗ เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เหล่าอากาศ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเทา มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรูปปีกนก ๒ ข้าง ยาวข้างละ ๒ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทองติดเหนือขอบหมวก เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรีธนูสีเลือดหมูปลายอินทรีธนูมีอักษร ล.ญ. สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) กางเกงสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัดหนังสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) ถุงเท้ายาวสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๘ เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนูมีอักษร ล.ว. สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีแดงข้างละ ๒ พู่

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๙ เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญเหล่าสมุทร มีเครื่องแบบกาก็และเครื่องแบบขาว

(๑) เครื่องแบบกาก็ ประกอบด้วย

(ก) หมวกกะลาสีสีกาก็ทำด้วยผ้า ผ้าพันหมวกสีเขียวกว้าง ๓ เซนติเมตรมีอักษร "ลูกเสือสมุทร" สีทอง และมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทองกำกับหน้าและหลังปลายแถบทั้งสองข้างตัดชายเป็นรูปหางนกแซงแซว มีรูปสมอสีทองนอนตามยาว

(ข) เสื้อกะลาสีสีกาก็แขนสั้น ออกซ้ายมีกระเป๋าะไม่มีปก ๑ กระเป๋ ใต้คอด้านหน้ามีแถบผ้าสีขาว ๒ ชาย ยาวชายละ ๒๕ เซนติเมตร ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) เสื้อชั้นในคอกลม แขนสั้น สีขาว

(ง) ผ้าผูกคอสีเขียวรูปสามเหลี่ยม พับมุมข้างหนึ่งเข้ากับด้านฐานอีกข้างหนึ่งให้ส่วนที่พับซ้อนกันกว้าง ๖ เซนติเมตร ผูกชายทั้ง ๒ ข้างต่อกันคล้องไว้ใต้ปกเสื้อ ให้ส่วนกึ่งกลางที่พับอยู่ข้างหน้าตรงแนวอกเสื้อ โดยให้ส่วนซ้ายทับส่วนขวา และผูกด้วยแถบผ้าสีขาว สำหรับผูกผ้าผูกคอเป็นเงื่อนโบเหนือชายสุดผ้าผูกคอ ๖ เซนติเมตร

(จ) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ช) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีแดงข้างละ ๒ พู่

(ซ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(๒) เครื่องแบบขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกกะลาสีสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกกะลาสีเครื่องแบบกาก็

(ข) เสื้อกะลาสีสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อกะลาสีเครื่องแบบกาก็ แต่ปกคอด้านบนทำด้วยผ้าสีกรมท่า มีแถบผ้าสีขาวทาบสองแถบ แถบนอกกว้าง ๒ เซนติเมตร เย็บติดห่างจากขอบปกคอ ๕ มิลลิเมตร แถบในกว้าง ๕ มิลลิเมตร เย็บติดห่างจากแถบนอก ๕ มิลลิเมตรให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) เสื้อชั้นใน เช่นเดียวกับเสื้อชั้นในเครื่องแบบกาก็

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบกาก็

(จ) กางเกงสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) เข็มขัดหนังสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ช) ถุงเท้ายาวสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีแดงข้างละ ๒ พู

(ซ) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๐ เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญเหล่าอากาศ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเทา มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรูปปีกนก ๒ ข้าง ยาวข้างละ ๒ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทองติดเหนือขอบหมวก เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนูมีอักษร ล.ว. สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) กางเกงสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัดหนังสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) ถุงเท้ายาวสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีแดงข้างละ ๒ พู

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

หมวด ๒

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ
กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ส่วนที่ ๑

ชาย

ข้อ ๑๑ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เว้น
แต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือประกอบด้วย

(ก) หมวก มี ๒ แบบ คือ

หมวกปีกกว้างสีกากี มีหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง ๓ เซนติเมตรพันรอบหมวก มีหัวขัดสี
น้ำตาลแก่ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก
ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตรา
หน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) ผ่าผูกคอ เช่นเดียวกับผ่าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

แต่สำหรับสภานายก อุปนายกกรรมการ สภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์และกรรมการ
กิตติมศักดิ์แห่งสภาลูกเสือแห่งชาติ ประธาน รองประธาน และกรรมการแห่งคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
สีกรมท่า มีขลิบสีเหลือง ขนาด ๐.๕ เซนติเมตร และสำหรับผู้อำนวยการใหญ่ รองผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ช่วย
ผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ ผู้ตรวจการใหญ่ รองผู้ตรวจการใหญ่ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงาน
คณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้ช่วย
ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ลูกเสือสำนักงานคณะ
กรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สีกรมท่ามีขลิบสีฟ้าขนาด ๐.๕ เซนติเมตร

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ ๒ พู

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๒ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญเหล่าสมุทร
เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ มีเครื่องแบบกากีและเครื่องแบบขาว

(๑) เครื่องแบบกาเกี ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีกาเกี กะบังสีดำ ผ้าพันหมวกสีดำกว้าง ๔ เซนติเมตร มีสายรัดคางกว้าง ๑ เซนติเมตร ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำปลายสายรัดคางมีดุมลายดุน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองขนาดเล็กติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ดุม มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยรูปสมอเรือ ทำด้วยโลหะสีทอง

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(จ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ ๒ พู

(ฉ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(๒) เครื่องแบบขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเครื่องแบบกาเกี

(ข) เสื้อสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กางเกงสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) เข็มขัดหนังสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(จ) ถุงเท้าขาวสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ ๒ พู

(ฉ) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๓ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญเหล่าอากาศ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเทา มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรูปปีกนก ๒ ข้าง ยาวข้างละ ๒ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทอง ติดเหนือขอบหมวก เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

(ง) กางเกงสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัดหนังสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง ๒ เซนติเมตร

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ ๒ พู

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๔ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทองเวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรณูสีเลือดหมูปลายอินทรณูมีอักษร ล.ญ. สีเหลือง

(ค) ผ่าผูกคอ เช่นเดียวกับผ่าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๕ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เหล่าสมุทร เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ มีเครื่องแบบกาก็และเครื่องแบบขาว

(๑) เครื่องแบบกาก็ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีกาก็ กระบังสีดำ ผ่าพื้นหมวกสีเลือดหมูกว้าง ๔ เซนติเมตร มีสายรัดคางกว้าง ๑ เซนติเมตร ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีตุ้มลายดุน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองขนาดเล็ก ติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ตุ้ม มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติประกอบด้วยรูปสมอเรือ ทำด้วยโลหะสีทอง

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(จ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ฉ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(๒) เครื่องแบบขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเครื่องแบบกาก็

(ข) เสื้อสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กางเกงสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) เข็มขัดหนังสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(จ) ถุงเท้าขาวสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ฉ) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๖ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เหล่าอากาศ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเทา มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรูปปีกนก ๒ ข้าง ยาวข้างละ ๒ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทองติดเหนือขอบหมวก เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเลือดหมูปลายอินทรธนูมีอักษร "ล.ญ." สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

(ง) กางเกงสีเทา ลักษณะ เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัดหนังสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(ฉ) ถุงเท้ายาวสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ ๒ พู่

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๗ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนูมีอักษร "ล.ว." สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีแดงข้างละ ๒ พู่

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๘ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชา ลูกเสือวิสามัญเหล่าสมุทร เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ มีเครื่องแบบกาก็และเครื่องแบบขาว

(๑) เครื่องแบบกาก็ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีกาก็ กะบังสีดำ ผ้าพันหมวกสีเขียว กว้าง ๔ เซนติเมตร มีสายรัดคางกว้าง ๑ เซนติเมตร ทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีดุมลายดุนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองขนาดเล็ก ติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ดุมมีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติประกอบด้วยรูปสมอเรือ ทำด้วยโลหะสีทอง

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(จ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีแดงข้างละ ๒ พู่

(ฉ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(๒) เครื่องแบบขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับหมวกเครื่องแบบกากี

(ข) เสื้อสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กางเกงสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) เข็มขัดหนังสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(จ) ถุงเท้ายาวสีขาว ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู สีแดงข้างละ ๒ พู

(ฉ) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๑๙ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญเหล่าอากาศ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงอ่อนสีเทา มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ มีรูปปีกนก ๒ ข้าง ยาวข้างละ ๒ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทอง ติดเหนือขอบหมวก เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีอินทราวุธสีเขียวยาวปลายอินทราวุธมีอักษร "ล.ว" สีเหลือง

(ค) ผ้ายูกคอส เช่นเดียวกับผ้ายูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

(ง) กางเกงสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัดหนังสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง ๔ เซนติเมตร

(ฉ) ถุงเท้ายาวสีเทา ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีแดงข้างละ ๒ พู

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีดำ ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ข้อ ๒๐ เครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือเช่นเดียวกับเครื่องแบบลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด

ส่วนที่ ๒

หญิง

ข้อ ๒๑ เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือกรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี ๒ แบบ คือ

หมวกปีกกว้างสีกากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง ๓ เซนติเมตร พันรอบหมวก มีห้วขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กระโปรงสีกากี ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๓

(ฉ) ถุงเท้าสีสีกากี

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

หมวด ๓

เครื่องแบบพิเศษผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
ใช้ในโอกาสไม่ประจำแถวหรือนำขบวนลูกเสือ

ส่วนที่ ๑

ชาย

ข้อ ๒๒ เครื่องแบบพิเศษผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี ๒ แบบ คือ

หมวกปีกกว้างสีกากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง ๓ เซนติเมตร พันรอบหมวก มีหัวขัดสี
น้ำตาลแก่ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก
ผูกเป็นปมไว้ข้างหลังมีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงหม้อตาลสีกากี กะบังสีดำผ้าพันหมวกสีเหลืองสลักสีขาวกว้าง ๔ เซนติเมตร มีสายรัดคางกว้าง
๑ เซนติเมตร ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีดุมลายดุนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วย
โลหะสีทองขนาดเล็กติดที่ริมขอบหมวกข้างละ ๑ ดุม มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสี
ทอง

(ข) เสื้อชั้นนอกคอแบะสีกากี แบบคอป้านเอวเสื้อโดยรอบเย็บเป็นตะเข็บต่อกันเป็น ๒ ท่อน มีตะเข็บหลัง
๓ ตะเข็บ ที่ตะเข็บกลางเปิดขานเสื้อไว้ถึงแนวเอว ที่แนวอกมีดุมโลหะสีทองขนาดใหญ่ ๔ ดุม ด้านหน้ามีกระเป๋ابน
และล่างข้างละ ๒ กระเป๋า กระเป๋ابนเป็นกระเป๋ามีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่ง มีปกรูปมนชายกลางแหลม
กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋าย่อม มีปกรูปตัดขายมน ปกกระเป๋าทิ้งสี่ซัดดุมโลหะสีทองขนาดกลาง กระเป๋าละ ๑
ดุม และมีอินทรีนูนอ่อนสีเดียวกับเสื้อ เป็นแผ่นสีเหลี่ยมเรียวยาวจากด้านไหล่ไปทางคอ ด้านไหล่กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร
เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีนูนด้านคอ ด้านละ ๑ ดุม ดุม
ทั้งสี่มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติเสื้อแบบนี้ให้ใช้กับเสื้อคอพับสีกากีแขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีกากีเจียนกะลาสีด้วย
แต่ในโอกาสไว้ทุกข์ให้ใช้ผ้าผูกคอสีดำเจียนกะลาสี

(ค) กางเกงขายาวสีกากีไม่พับปลายขา

(ง) ถุงเท้าสั้นสีกากี

(จ) รองเท้าหนังสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย หุ้มส้นชนิดผูก

ส่วนที่ ๒

หญิง

ข้อ ๒๓ เครื่องแบบพิเศษผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือประกอบด้วย

(ก) หมวกมี ๒ แบบ คือ

หมวกปีกกว้างสีกาก็ มีหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง ๓ เซนติเมตร พันรอบหมวก มีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อกระโปรงติดกันสีกาก็ คอแหลม ไม่มีปก ไหล่ตลบลงมาทางด้านหน้าประมาณ ๗ เซนติเมตร เอวเสื้อแบบเอวทึง แขนต่อยาว ๒๐ เซนติเมตร ปลายแขนพับข้างในกระโปรงสีตะเข็บ ยาวปิดเข้า ด้านหน้าขวาและซ้ายมีกระเป๋าสองข้างละ ๑ กระเป๋า ต่ำกว่าเอวประมาณ ๑๐ เซนติเมตร กึ่งกลางกระเป๋าสอดเข็มเป็นแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ปากกระเป๋ามีปกมนชายกลางแหลมและขัดดุม ๑ ดุม ผูกผ้าผูกคอเช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด ๒ เซนติเมตร ๒ ด้าน

(ค) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง ๓ เซนติเมตร

(ง) ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(จ) รองเท้าส้นสูง หุ้มส้น สีน้ำตาลแก่

หมวด ๔
ผ้าผูกคอพิเศษ

ข้อ ๒๔ ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ไปต่างประเทศใช้ผ้าผูกคอสีเขียวลักษณะเช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ขลิบบริมสีเหลือง กว้าง ๐.๕ เซนติเมตร ที่ตรงข้ามกับด้านฐาน มีรูปแผนที่ประเทศไทยสีเหลือง

ข้อ ๒๕ ผู้สำเร็จวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นวุฒดับดจ ใช้ผ้าผูกคอกิลเวลล์และห่วงที่สวมผ้าผูกคอให้ใช้ห่วงกิลเวลล์

ภาค ๒
เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

หมวด ๑
ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ

ข้อ ๒๖ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรอง

(๑) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามใบแนบ ๒ ท้าย กฎกระทรวงนี้ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน แต่ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศ ไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

๒) เครื่องหมายลูกเสือสำรอง ทำด้วยผ้าสีกรมท่า รูปไข่ยาว ๔ เซนติเมตร กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีรูปหน้าเสือและคำว่า "ลูกเสือ" สีเหลืองขลิบบริมสีกรมท่า ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋

(๓) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ ๓.๕ เซนติเมตร ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย ๑ เซนติเมตร ให้มุมแหลมขึ้น

(๔) เครื่องหมายชั้น รูปดาว ๖ แฉกสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร เมื่อสอบได้ตามหลักสูตรดาวดวงที่ ๑ ให้ติดที่ข้างขวาน้ำหนัก ๑ ดาว เมื่อสอบได้ตามหลักสูตร ดาวดวงที่ ๒ ให้ติดเพิ่มขึ้นที่ข้างซ้ายน้ำหนักอีก ๑ ดาว

(๕) เครื่องหมายประจำการ ทำด้วยผ้าสีเหลือง รูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร มีรูปดาว ๖ แฉกสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือ เครื่องหมายลูกเสือสำรอง ๑ เซนติเมตร จำนวนเครื่องหมายประจำการให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นลูกเสือสำรอง เว้นระยะระหว่างกัน ๕ มิลลิเมตร ตามแนวนอน

(๖) เครื่องหมายสังกัด

(ก) ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว ๗ เซนติเมตร กว้าง ๑.๕ เซนติเมตรขลิบบริมสีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

(ข) เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๓.๕ เซนติเมตร ขลิบสีขาวมี ตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง ๑.๕ เซนติเมตร อยู่ข้างบน และเลขกอง สีขาวสูง ๑ เซนติเมตร อยู่ข้างล่างติดใต้ เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือ กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

(ค) เครื่องหมายเสือแผ่น ทำด้วยผ้าสีเขียว รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๓.๕ เซนติเมตร มีรูปเสือแผ่นและ คำว่า "ลูกเสือ" สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

(ง) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว ๖ เซนติเมตร กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่ลูกเสือพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋ ถ้าติด เครื่องหมายเสือแผ่นอยู่แล้ว ให้ติดใต้เครื่องหมายเสือแผ่น

(จ) เครื่องหมายวิชาพิเศษ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วมุมมนด้านฐานยาว ๓.๕ เซนติเมตร ด้านตั้งยาว ๒.๕ เซนติเมตร ทำด้วยผ้า มีอักษรและรูป ดังนี้

๑. วิชาศิลปะ ผ้าสีเหลือง มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปดินสอสีดำ
๒. วิชาการกีฬา ผ้าสีเขียว มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปลูกเสือยืนกางแขนสีขาว
๓. วิชาอ่านหนังสือ ผ้าสีเหลือง มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปหนังสือสีดำ
๔. วิชาสะสม ผ้าสีกรมท่า มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปแว่นขยายสีขาว
๕. วิชาขับขีจักรยาน ๒ ล้อ ผ้าสีเขียว มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปล้อจักรยานสีขาว
๖. วิชาการบันเทิง ผ้าสีเขียว มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปหน้ากากสีขาว
๗. วิชาปฐมพยาบาล ผ้าสีแดง มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปม้วนผ้าพันแผลสีขาว
๘. วิชาทำสวน ผ้าสีกรมท่า มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปบัวรดน้ำสีขาว
๙. วิชามัคคุเทศก์ ผ้าสีแดง มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปลูกศรสีขาว
๑๐. วิชาการฝีมือ ผ้าสีเหลือง มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปบ้านบนเรือสีดำ
๑๑. วิชางานบ้าน ผ้าสีแดง มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปแปรงถูพื้นสีขาว
๑๒. วิชาสังเกตและจำ ผ้าสีกรมท่า มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปกระต่ายสีขาว
๑๓. วิชาสัตวญาณ ผ้าสีแดง มีคำว่า "ลูกเสือ" สีขาว และรูปธงไขว้สีเขียวและสีขาว
๑๔. วิชากีฬา ผ้าสีเขียว มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปฟุตบอลสีขาว
๑๕. วิชาว่ายน้ำ ผ้าสีเขียว มีคำว่า "ลูกเสือ" และรูปกบสีขาว

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ถ้าสอบได้ไม่เกิน ๙ วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียง กันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน ๓ วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว ๑ เซนติเมตร ถ้าสอบได้เกินวิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยดวนหรือสักหลาดสี เหลืองกว้าง ๘ เซนติเมตร ขลิบริมสีขาวข้างละ ๑ เซนติเมตร และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

ข้อ ๒๗ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(๑) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามใบแนบ ๒ ทำยกกฎกระทรวงนี้ ติดที่มุมผ้าผูกคอ ตรงข้ามด้านฐาน แต่ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

การใช้ประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญเหล่าสมุทร ให้ติดเครื่องหมายจังหวัดที่ปกด้านหลังของเสื้อกะลาสี อยู่กึ่งกลาง

(๒) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญตามใบแนบ ๓ ทำยกกฎกระทรวงนี้ รูป สีเหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๒ เซนติเมตร ยาว ๑๔ เซนติเมตร ๔ แถบซ้อนกัน ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย ๑ เซนติเมตร

(๓) เครื่องหมายชั้น

(ก) ลูกเสือตรี ทำด้วยผ้าสีกากี รูปโล่ ยาว ๔ เซนติเมตร กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีแดงแต่ไม่มีแถบคำขวัญ และมีคำว่า "ลูกเสือ" สีเหลือง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสี้อย่างซ้าย

(ข) ลูกเสือโท ทำด้วยผ้าสีกากี รูปไต ยาว ๔.๕ เซนติเมตร มีคำว่า "ลูกเสือ" สีเหลืองเหนือกรอบสีแดง ในกรอบสีแดงมีคำว่า "เสียชีพอย่าเสียสัตย์" สีเหลือง ติดที่แขนเสื้อ ข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

(ค) ลูกเสือเอก ทำด้วยผ้าสีกากี รูปโล่ ยาว ๕ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีแดง และมีคำว่า "ลูกเสือ" สีเหลือง ติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

(๔) เครื่องหมายประจำการ ทำด้วยผ้าสีเขียว รูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร มีรูปดาว ๖ แฉกสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋าสี ๑ เซนติเมตร จำนวนเครื่องหมายประจำการ ให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นลูกเสือสามัญ เว้นระยะระหว่างกัน ๕ มิลลิเมตร ตามแนวนอน

(๕) เครื่องหมายสังกัด

(ก) ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว ๗ เซนติเมตร กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

(ข) เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๓.๕ เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาว สูง ๑.๕ เซนติเมตร อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาว สูง ๑ เซนติเมตร อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

(๖) เครื่องหมายเสื้อแผ่น สำหรับลูกเสือตรีและลูกเสือโท ซึ่งได้รับเครื่องหมายเสื้อแผ่นเมื่อเป็นลูกเสือสำรอง ให้ติดได้เช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง

(๗) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศใช้ประกอบเครื่องหมายวิชาล่ามเบื้องต้นทำด้วยผ้าสีกากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว ๖ เซนติเมตร กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่ลูกเสือพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋าสี ถ้าติดเครื่องหมายเสื้อแผ่นอยู่แล้วให้ติดใต้เครื่องหมายเสื้อแผ่น

(๘) สายยงยศ ทำด้วยเชือกสีเขียวถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาใต้อินทรรูปลายสายรวมติดที่ดุมใต้ปก กระเป๋าสีขาว ใช้ได้เฉพาะลูกเสือสามัญที่สอบได้วิชาลูกเสือเอกกับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(๙) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีกาบี่ รูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๕ เซนติเมตร มีกรอบและคำว่า "ลูกเสือ" สีเขียวภายในกรอบมีรูปดังนี้

๑. วิชาจักสาน รูปตะกร้าสีแดง
๒. วิชาช่างไม้ รูปกบไสไม้สีแดง
๓. วิชาช่างหนัง รูปเข็มเย็บหนังสีแดง
๔. วิชาทำนา รูปคันไถสีแดง
๕. วิชาทำสวน รูปใบไม้สีเขียวและดอกไม้มันสีแดง
๖. วิชาทำไร่ รูปจอบสีแดง
๗. วิชาเลี้ยงสัตว์เล็ก รูปโรงเลี้ยงสัตว์สีแดง
๘. วิชาขี่จักรยาน ๒ ล้อ รูปล้อจักรยานสีแดง
๙. วิชาว่ายน้ำเบื้องต้น รูปคนในท่ากระโดดน้ำสีขาว
๑๐. วิชาป้องกันอัคคีภัย รูปเปลวไฟสีแดง
๑๑. วิชาปฐมพยาบาล รูปงูพันไม้สีแดง
๑๒. วิชาช่วยผู้ประสบภัยเบื้องต้น รูปเครื่องชูชีพสีขาวและสีดำ
๑๓. วิชาสังเกตและจำ รูปกล้องส่องทางไกลสีแดง
๑๔. วิชาการพราง รูปหัวท้าวสีแดง
๑๕. วิชาชกมวย รูปเท็งสีแดง
๑๖. วิชาล่ามเบื้องต้น รูปมือสัมผัสกันสีแดง
๑๗. วิชาดนตรีเบื้องต้น รูปพิณสีแดง
๑๘. วิชาชาวป่า รูปกองไฟสีแดง
๑๙. วิชาการสำรวจ รูปเข็มทิศสีแดง
๒๐. วิชามัดคุเทศก์เบื้องต้น รูปมือชี้สีแดง
๒๑. วิชาออกแบบ รูปจานสีและพู่กันสีแดง
๒๒. วิชาสัญญาณเบื้องต้น รูปธงไขว้สีแดงและสีขาว
๒๓. วิชาการบุกเบิก รูปเชือกผูกไม้สีขาวและสีแดง
๒๔. วิชาแข่งพรวน รูปใบไม้สีแดง
๒๕. วิชาช่างเบ็ดเตล็ด รูปค้อนและรูปแปรงสีแดง
๒๖. วิชาบริหารคนไข้ รูปพญานาคพันคอบเพลิงสีแดง
๒๗. วิชาสุททกรรมเบื้องต้น รูปเตาไฟและรูปหม้อข้าวสีแดง

๒๘. วิชาการประมงเบื้องต้น รูปปลาสีขาว
๒๙. วิชาผู้ช่วยต้นเด่น รูปชั้นชะเนาะด้วยฉะโดสีแดง
๓๐. วิชาพายเรือเบื้องต้น รูปคนพายเรือสีแดง
๓๑. วิชานายท้ายเรือใบ รูปพังงากลมสีขาว
๓๒. วิชานายท้ายเรือเล็กเบื้องต้น รูปเรือใบสีเหลือง
๓๓. วิชาการรเชียงเรือ รูปกรรเชียงไขว้สีขาว
๓๔. วิชาดาราศาสตร์เบื้องต้น รูปดาว ๕ แฉกสี
๓๕. วิชาอุทุนิยมวิทยาเบื้องต้น รูปเครื่องหมายทางลมสีขาวและสีแดง
๓๖. วิชายามอากาศเบื้องต้น รูปปีกนก ๒ ปีกสีฟ้า
๓๗. วิชานักเครื่องบินเล็กเบื้องต้น รูปเครื่องบินสีแดง

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ถ้าสอบได้ไม่เกิน ๙ วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลาง ระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน ๓ วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว ๑ เซนติเมตร ถ้าสอบได้เกิน ๙ วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยดวนหรือสักหลาดสีเหลืองกว้าง ๑๐ เซนติเมตร ขลิบริม สีขาข้างละ ๑ เซนติเมตร และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

ข้อ ๒๘ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

(๑) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามใบแนบ ๒ ท้าย กฎกระทรวงนี้ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามฐานแต่ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

การใช้ประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เหล่านี้ให้ติดเครื่องหมายจังหวัดที่ปกด้านหลังของเสื้อกะลาสีอยู่กึ่งกลาง

(๒) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๓.๕ เซนติเมตรมีรูปสามเหลี่ยม ๒ รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามใบแนบ ๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ขลิบริมสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บประมาณ ๑ เซนติเมตร

(๓) เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการลูกเสือสามัญ

(๔) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญ

(๕) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศใช้ประกอบเครื่องหมายวิชาล่าม ทำด้วยผ้าสีกากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว ๖ เซนติเมตร กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่ลูกเสือพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

(๖) สายยงยศ ทำด้วยหนังสีน้ำตาลักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาใต้อินทหรณูปลายสายรวมติดที่มุมใต้ปกกระเป๋เสื้อข้างขวา ใช้ได้เฉพาะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่สอบได้วิชาลูกเสือเอกกับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(๗) เครื่องหมายชาวเรือ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๔ เซนติเมตร ขลิบริมสีเหลือง มีรูปสมอเรือและอักษร "ล.ญ." สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋่า ใช้ได้เฉพาะลูกเรือสามัญรุ่นใหญ่ที่สอบได้วิชาลูกเรือเอกกับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(๘) เครื่องหมายการบิน ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๔ เซนติเมตร ขลิบริมสีเหลือง มีรูปปีกนก ๒ ปีก ยาว ๓ เซนติเมตร และอักษร "ล.ญ." สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋่า ใช้ได้เฉพาะลูกเรือสามัญรุ่นใหญ่ที่สอบได้วิชาลูกเรือเอกกับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

๙) เครื่องหมายลูกเรือหลวง ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๔ เซนติเมตร ขลิบริมสีเหลือง มีรูปพระมหามงกุฎประกอบด้วยอุณาโลมและอักษร "ล.ญ." สีเหลืองติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋่า ใช้ได้เฉพาะลูกเรือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีสิทธิใช้สายยงยศเครื่องหมายชาวเรือหรือเครื่องหมายการบินอย่างใดอย่างหนึ่ง และสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(๑๐) เครื่องหมายผู้ฝึกสอน ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๔ เซนติเมตร ขลิบริมสีเหลือง มีรูปตราคณะลูกเรือแห่งชาติและคำว่า "ผู้ฝึกสอน ล.ญ." สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋่า ใช้ได้เฉพาะลูกเรือสามัญรุ่นใหญ่ที่สอบได้วิชาลูกเรือเอกกับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

๑๑) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ ๔ เซนติเมตร มีกรอบและอักษร "ล.ญ." สีเขียว ภายในกรอบมีรูป ดังนี้

๑. วิชาการผจญภัย รูปมือถือคบเพลิงสีเหลือง
๒. วิชาสุทกรรม รูปเตาไฟและหม้อข้าวสีเหลือง
๓. วิชาธรรมชาติวิทยา รูปใบไม้สีเหลือง
๔. วิชาการบุกเบิก รูปเชือกสีขาวผูกไม้สีเหลือง
๕. วิชาจัดการค่าย รูปเต็นท์สีเหลือง
๖. วิชาการสื่อสารด้วยยานพาหนะ รูปล้อจักรยานสีเหลือง
๗. วิชาการดับเพลิง รูปเปลวไฟสีเหลือง
๘. วิชาพิทักษ์ป่า รูปขวานสับขอนไม้สีเหลือง
๙. วิชาเดินทางไกล รูปลูกเรือใส่เครื่องหลังสีเหลือง
๑๐. วิชาล่าม รูปมือสัมผัสกันสีเหลือง
๑๑. วิชาสะกดรอย รูปรอยเท้าสัตว์สีเหลือง
๑๒. วิชาหน้าที่พลเมือง รูปพระมหามงกุฎอยู่ในรูปแผนที่ประเทศไทยสีเหลือง
๑๓. วิชามัคคุเทศก์ รูปมือชี้สีเหลือง
๑๔. วิชาช่วยผู้ประสบภัย รูปเครื่องชูชีพสีเหลือง
๑๕. วิชาสัญญาณ รูปธงไขว้สีเหลือง
๑๖. วิชาสารพัดช่าง รูปค้อนและแปรงทาสีสีเหลือง

๑๗. วิชาโบราณคดี รูปอู่เตอรัสสีเหลือง
๑๘. วิชาศิลปะ รูปจานผสมสีและพุกันสีเหลือง
๑๙. วิชาการฝีมือ รูปมือและแป้นสีขา และแจกันสีเหลือง
๒๐. วิชาอ่านหนังสือ รูปหนังสือสีเหลือง
๒๑. วิชาช่างไฟฟ้า รูปไขควงและกระแสไฟฟ้าสีเหลือง
๒๒. วิชาสะสม รูปแว่นขยายขอบสีเหลือง ด้านสีขาว
๒๓. วิชาช่างวิทยุ รูปเสาอากาศและกระแสไฟฟ้าสีเหลือง
๒๔. วิชาสาธารณสุข รูปพญานาคพันคบเพลิงสีเหลือง
๒๕. วิชาดนตรี รูปพิณสีเหลือง
๒๖. วิชาภูมิมาตร รูปโลกสีเหลือง
๒๗. วิชาสงวนทรัพยากรธรรมชาติ รูปต้นไม้สีเหลือง
๒๘. วิชาปาฐกถา รูปไมโครโฟนสีขาวและสีเหลือง
๒๙. วิชาพลาธิการ รูปอักษร พ. สีเหลือง
๓๐. วิชาทำแผนที่ รูปวงเวียนและไม้บรรทัดสีเหลือง
๓๑. วิชาช่างภาพ รูปกล้องถ่ายรูปและขาตั้งสีเหลือง
๓๒. วิชาช่างเครื่องยนต์ รูปพื้นเพื่องและปีกนกสีเหลือง
๓๓. วิชาการประมง รูปปลาสีเหลือง
๓๔. วิชาต้นเต็น รูปชั้นชะเนาะด้วยฉดสีเหลือง
๓๕. วิชาพายเรือ รูปคนพายเรือสีเหลือง
๓๖. วิชานำร่อง รูปพั้งจากลมสีเหลือง
๓๗. วิชานายท้ายเรือเล็ก รูปเรือใบสีเหลือง
๓๘. วิชาดาราศาสตร์ รูปดาว ๕ แฉกสีเหลือง
๓๙. วิชาว่ายน้ำ รูปคนในท่ากระโดดน้ำสีขาว
๔๐. วิชาอุตุนิยมวิทยา รูปเครื่องหมายทางลมสีเหลือง
๔๑. วิชานักเครื่องบินเล็ก รูปเครื่องบินสีเหลือง
๔๒. วิชาช่างเครื่องอากาศ รูปกุญแจและปีกนกสีเหลือง
๔๓. วิชายามอากาศ รูปปีกนกและระหว่างปีกมีอักษร "ร" สีเหลือง
๔๔. วิชาพยาบาล รูปกาชาดบนพื้นวงกลมสีขาว

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ถ้าสอบได้ไม่เกิน ๙ วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวากึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน ๓ วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว ๑

เซนติเมตร ถ้าสอบได้เกิน ๙ วิชาให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง ๑๐ เซนติเมตร ขริบริมสีขาบข้างละ ๑ เซนติเมตร และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

สำหรับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ซึ่งได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญขณะเมื่อเป็นลูกเสือสามัญ ให้ติดเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญได้จนกว่าจะสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่วิชาเดียวกันได้แล้ว

ข้อ ๒๙ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(๑) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามใบแบบ ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน แต่ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

การใช้ประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญเหล่าสมุทร ให้ติดเครื่องหมายจังหวัดที่ปกด้านหลังของเสื้อกะลาสีให้อยู่กึ่งกลาง

๒) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว ๑๔ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร ถ้ายังไม่เข้าประจำกอง จำนวน ๔ ขึ้น ขึ้นนอกสีเขียว ๒ ขึ้น และขึ้นในสีเหลือง ๒ ขึ้น ถ้าเข้าประจำกองแล้ว จำนวน ๖ ขึ้น จากนอกไปในสีแดง ๒ ขึ้น สีเหลือง ๒ ขึ้น และสีเขียว ๒ ขึ้น ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้ายประมาณ ๑ เซนติเมตร

(๓) เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการลูกเสือสามัญ

(๔) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญ

(๕) เครื่องหมายลูกเสือหลวง เช่นเดียวกับเครื่องหมายลูกเสือหลวง ประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

(๖) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ทำด้วยผ้าสี่กักรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว ๖ เซนติเมตร กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่ลูกเสือพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

(๗) เครื่องหมายวชิราวุธ ทำด้วยผ้าสี่ขาบริรูปไข่ ยาว ๔ เซนติเมตร กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ขลิบริมสีเหลือง มีรูปวชิราวุธในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี สีเหลือง ติดที่อกเสื้อ ข้างขวาเหนือกระเป๋ ใช้ได้เฉพาะลูกเสือสามัญซึ่งสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(๘) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสี่ขาบริรูปไข่ ยาว ๔ เซนติเมตร กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ขลิบริมสีเหลือง มีรูปดังนี้

๑. วิชาการลูกเสือ รูปดาว ๖ แฉกสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

๒. วิชาจาริก รูปกิ่งไม้สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

๓. วิชาโครงการ รูปใบไม้สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋

๔. วิชาบริการ รูปดาว ๖ แฉกสีทอง เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋

๕. วิชาผู้ฝึกสอน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติและคำว่า "ผู้ฝึกสอน" สีเหลือง ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

หมวด ๒

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ข้อ ๓๐ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือเว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ

๑) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามใบแนบ ๒ ทำยักกฎกระทรวงนี้ ติดที่มุมผ้าผูกคอ ตรงข้ามด้านฐานแต่ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศหรือผ้าผูกคอกีลเวลล์ ไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด สถานายก อุปนายก กรรมการ สถานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์แห่งสภาลูกเสือแห่งชาติ ประธาน รองประธานและกรรมการ แห่งคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ใช้รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีขาวอยู่ในวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕ เซนติเมตร ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐานแทนเครื่องหมายจังหวัดและผู้อำนวยการใหญ่ รองผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษผู้ตรวจการใหญ่ รองผู้ตรวจการใหญ่ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือสำนักงานงาน

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือเหล่าสมุทร ให้ติดเครื่องหมายจังหวัดที่แขนเสื้อข้างขวาระหว่างไหล่กับศอก

(๒) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก ๑ สาย สีเหลืองสลัดดำเป็นห่วงคล้องคอปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าสีเสื้อข้างซ้าย

(๓) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว ๕.๕ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทองพื้นและขอบเครื่องหมายสีตามใบแนบ ๕ ทำยักกฎกระทรวงนี้สำหรับผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือที่ควบคุมลูกเสือสำรอง มีอักษร "ล.ร." ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอักษร "ล.ญ." ลูกเสือวิสามัญ มีอักษร "ล.ว." เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติตามลำดับ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อข้างขวา

(๔) เครื่องหมายรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๕ เซนติเมตร ติดที่อินทราฐทั้งสองข้าง ใช้เฉพาะสถานายก อุปนายก กรรมการ สถานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์แห่งสภาลูกเสือแห่งชาติ ประธาน รองประธาน กรรมการแห่งคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติผู้อำนวยการใหญ่ รองผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษผู้ตรวจการใหญ่ รองผู้ตรวจการใหญ่ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

(๕) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญ ใช้เฉพาะ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ สำหรับผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่มีเลขกลุ่มและเลขกอง

(๖) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิเลสวมผ้าผูกคอ

(๗) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นชุดเบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ

ถ้าดำรงตำแหน่งผู้ช่วยรองผู้อำนวยการค่ายฝ่ายลูกเสือสามัญ (A.DCC) และผู้ช่วยหัวหน้าผู้กำกับลูกเสือสำรอง (A.AKL) เพิ่มไม้เป็น ๓ ท่อน

ถ้าดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการค่ายฝ่ายลูกเสือสามัญ (D.CC) และหัวหน้า ผู้กำกับลูกเสือสำรอง (AK.L) เพิ่มไม้เป็น ๔ ท่อน

ข้อ ๓๑ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือเช่นเดียวกับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือประเภทและเหล่าสังกัด แต่มี

(๑) เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่

(ก) ลูกเสือสำรอง ทำด้วยแถบผ้าสีเหลือง กว้าง ๑ เซนติเมตร เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ ๕ เซนติเมตร

นายหมู่ ๒ แถบ เว้นระยะระหว่างแถบ ๑ เซนติเมตร รองนายหมู่ ๑ แถบ

(ข) ลูกเสือสามัญ ทำด้วยแถบผ้าสีขาว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวเท่าแนวตั้งของกระเป๋ากว้าง ๑.๕ เซนติเมตร มีจำนวนแถบและติดดังนี้

หัวหน้านายหมู่ ๓ แถบ ติดที่กระเป๋าสี้อย่างซ้ายตามแนวตั้ง เว้นระยะระหว่างแถบ ๑ เซนติเมตร ให้เครื่องหมายลูกเสือตรึงที่แถบกลาง

นายหมู่ ๒ แถบ ติดที่กระเป๋าสี้อย่างซ้ายตามแนวตั้ง ให้เครื่องหมายลูกเสือตรึงอยู่ตรงกลาง

รองนายหมู่ ๑ แถบ ติดที่กระเป๋าสี้อย่างซ้ายตามแนวตั้ง ให้เครื่องหมายลูกเสือตรึงอยู่ทางซ้าย

(ค) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ แต่แถบผ้าสีเลือดหมู

(ง) ลูกเสือวิสามัญ เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญแต่แถบผ้าสีแดง

(๒) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก ๑ สาย สีเหลืองเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าสี้อย่างซ้ายสำหรับลูกเสือเหล่าสมุทร เมื่อแต่งเครื่องแบบขาวใช้สายนกหวีดเช่นเดียวกันแต่สีขาว

ภาค ๓

เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือหน่วยพิเศษ

ข้อ ๓๒ กองลูกเสือสามัญวิชาวุธวิทยาลัย

(๑) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ปักหมวกขึ้นล่างด้วยผ้าสีเหลือง ดอกจันสีดำสลักสีเหลือง และติดขนนกสีขาวที่ปักหมวกด้านขวา ๑ อัน ผ้าผูกคอสีเหลือง ด้านหลังมีรูปตราพระราชลัญจกรวิชาวุธวิทยาลัยส่วนเครื่องหมายสังกัดทำด้วยผ้าสีกรมท่ารูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วด้านฐาน ๙ เซนติเมตร ด้านตั้ง ๑๐ เซนติเมตร มีรูปพระมหามงกุฎประกอบด้วยวงศรและอักษร "วิชาวุธวิทยาลัย" สีขาว ได้อักษร "วิชาวุธวิทยาลัย" มีเลขกลุ่มและเลขกองสีขาวติดที่แขนเสื้อข้างขวาระหว่างไหล่กับศอก

(๒) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือเว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือเช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๐ ด้วย

(๓) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๑ ด้วย

ข้อ ๓๓ กองลูกเสือสามัญที่ ๑ พระปฐมวิทยาลัยในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

(๑) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ปักหมวกขลิบสีเหลือง และติดขนนกติดสีขาวที่ปักหมวกด้านขวา ๑ อัน

(๒) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือเช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๐ ด้วย

(๓) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๑ ด้วย

ข้อ ๓๔ หน่วยสวัสดิภาพนักเรียน

(๑) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด แต่เข็มขัดและสายโยงทำด้วยด้ายถักสีขาว กว้าง ๕ เซนติเมตร สวมทับไว้นอกเสื้อและมีเครื่องหมายสวัสดิภาพนักเรียนทำด้วยโลหะสีเงินติดที่สายโยงระดับอกเสื้อ

(๒) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือเว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด มีเครื่องหมายสวัสดิภาพนักเรียนทำด้วยโลหะสีทองลงยาติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

(๓) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๑ ด้วย

ข้อ ๓๕ หน่วยศรียางค์

(๑) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด แต่จะใช้ถุงเท้าสีขาวหรือสนับแข้งสีขาว สายนกหวีดสีขาว เข็มขัดหนังหรือผ้าใบสีขาวหรือถุงมือสีขาวก็ได้

(๒) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๑ ด้วย

ข้อ ๓๖ หน่วยดับเพลิง

๑) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด แต่มีปลอกแขนสวมแขนเสื้อข้างซ้ายระหว่างไหล่กับศอก ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู กว้าง ๑๐ เซนติเมตร ด้านนอกมีเครื่องหมายทำด้วยผ้าสีกากีแกมเขียว รูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓.๕ เซนติเมตร มีกรอบสีฟ้าแก่ ภายในกรอบมีรูปเปลวไฟสีแดง

(๒) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือเว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด แต่มีปลอกแขนเช่นเดียวกับ (๑) มีขลิบริมสีขาว ข้างละ ๑ เซนติเมตร โดยรอบ

(๓) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๑ ด้วย

ข้อ ๓๗ หน่วยสารวัตร

(๑) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด แต่มีปลอกแขนสวมแขนเสื้อข้างขวาระหว่างไหล่กับศอก ทำด้วยผ้าสีแดง กว้าง ๑๐ เซนติเมตร ด้านนอกมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง

(๒) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือเว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือเช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือประเภทและเหล่าที่สังกัด แต่มีปลอกแขนเช่นเดียวกับ (๑) มีขลิบริมสีขาวข้างละ ๑ เซนติเมตร โดยรอบ

(๓) เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ เช่นเดียวกับ (๑) และมีเครื่องหมายตามข้อ ๓๑ ด้วย

ภาค ๔

เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ
สำหรับพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ ๓๘ เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำหรับ พระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ เช่นเดียวกับเครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำหรับสภานายกแห่งสภาลูกเสือแห่งชาติ แต่ผ้าผูกคอสีกรมท่า ขลิบริมสีธงชาติกว้าง ๒ เซนติเมตร และเครื่องหมายตำแหน่ง พื้นสีธงชาติรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติและขอบสีทอง

ภาค ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๓๙ เมื่อแต่งเครื่องแบบลูกเสือให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เข็มแสดงวิทยฐานะและเครื่องหมายแสดงความสามารถได้ตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๔๐ เครื่องแบบตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติสร้างหรือเขียนรูปตัวอย่างขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน

ข้อ ๔๑ บรรดาเครื่องแบบตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ. ๒๔๙๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๙๐ ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือผ่อนผันให้ใช้ได้สืบไปจนถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๑๐

ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑ ทวิ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๖๔

"ข้อ ๑ ทวิ เครื่องแบบลูกเสือสำรองแบบลำลอง ประกอบด้วย

(ก) เครื่องแบบนักเรียน

(ข) ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน ๙๐ เซนติเมตร ด้านตั้ง ๖๕ เซนติเมตร สีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนดและมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ"

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒ ทวิ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๑

(พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๖๔

"ข้อ ๒ ทวิ เครื่องแบบลูกเสือสามัญแบบลำลอง ประกอบด้วย

(ก) เครื่องแบบนักเรียน

(ข) ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน ๑๐๐ เซนติเมตร ด้านตั้ง ๗๕ เซนติเมตร สีตามสีประจำภาคศึกษาตามใบแนบ ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ"

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๖ ทวิ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๑

(พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๖๔

"ข้อ ๒๖ ทวิ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรองแบบลำลอง

(๑) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามใบแนบ ๒ ท้าย

กฎกระทรวงนี้ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน แต่ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศ ไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

(๒) เครื่องหมายลูกเสือสำรอง ทำด้วยผ้าสีกรมท่า รูปไข่ ยาว ๔ เซนติเมตร

กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีรูปหน้าเสือและคำว่า "ลูกเสือ" สีเหลืองขลิบริมสีกรมท่า ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋"

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๒๗ ทวิ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑

(พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๖๔

"ข้อ ๒๗ ทวิ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญแบบลำลอง

(๑) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามใบแบบ ๒ ทำย
กฎกระทรวงนี้ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน แต่ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศ
ไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

(๒) เครื่องหมายรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองยาว ๓.๕

เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร ติดที่อกเสื้อด้านซ้ายเหนือกระเป๋า”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓๘ ทวิ ในภาค ๕ เบ็ดเตล็ด แห่ง
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗

“ข้อ ๓๘ ทวิ การแต่งเครื่องแบบลูกเสือให้ใช้สำหรับงานพิธีเข้าประจำกอง
ลูกเสือ งานพิธีของลูกเสือ หรืองานพิธีอื่น ๆ ที่โรงเรียนจังหวัด หรือสำนักงานคณะกรรมการ
บริหารลูกเสือแห่งชาติจัดขึ้น และในการฝึกอบรมหรืออยู่ค่ายพักแรม ส่วนเครื่องแบบลูกเสือ
สำรองแบบลำลอง และเครื่องแบบลูกเสือสามัญแบบลำลอง ให้ใช้สำหรับการฝึกอบรมอยู่ค่าย
พักแรมเท่านั้น”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

ชวน หลีกภัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑
(พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้กำหนดเครื่องแบบ
ลูกเสือสำรอง และเครื่องแบบลูกเสือสามัญไว้เพียงชนิดเดียว สมควรกำหนดเครื่องแบบลูกเสือ
สำรองแบบลำลอง และเครื่องแบบลูกเสือสามัญแบบลำลองเพิ่มขึ้น พร้อมกับกำหนด
เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือดังกล่าวและโอกาสสำหรับการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ
จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

[ร.ก.๒๕๒๙/๔๐/๑๙พ./๑๒ มีนาคม ๒๕๒๙]